EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 7. 2021
SWD(2021) 610 final

SENSITIVE[*]
UNTIL ADOPTION

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa dodržiavania, stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030 a záväzok ku kolektívnemu dosiahnutiu klimatickej neutrality v sektore využívania pôdy, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva do roku 2035, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

Súhrnný prehľad (max. 2 strany)

Posúdenie vplyvu týkajúce sa preskúmania nariadenia o využívaní pôdy, zmenách vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (LULUCF)

A. Potreba konať

V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?

Hlavným problémom je to, že schopnosť sektora LULUCF odstraňovať CO_2 z atmosféry klesá: medzi rokmi 2013 a 2018 prišiel sektor o pätinu čistých odstránených emisií. Hlavnými faktormi sú zvýšenie ťažby dreva, pokračujúce emisie z organických pôd a nedostatok stimulov. Podľa prognóz Komisie je možné tento trend v nasledujúcom desaťročí zvrátiť, súčasný regulačný rámec však nie je dostatočne stimulujúci. Ďalšími problémami sú chýbajúci integrovaný politický rámec na posilnenie synergií v sektore pôdy (poľnohospodárstvo a LULUCF), komplexnosť pravidiel započítavania v rámci LULUCF a kvalitatívne medzery v systéme monitorovania a nahlasovania.

Čo by sa malo dosiahnuť?

Hlavným politickým cieľom je dosiahnuť klimatickú neutralitu v sektore pôdy do roku 2035 (t. j. rovnováhu medzi vyprodukovanými a odstránenými emisiami v sektoroch LULUCF a poľnohospodárstva); k ďalším cieľom patrí navrhnutie spravodlivého, flexibilného a integrovaného politického rámca, zjednodušenie vykonávania a zlepšenie monitorovania a nahlasovania.

Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?

Zmena klímy je cezhraničným problémom a opatrenia na úrovni EÚ môžu účinne dopĺňať a posilňovať regionálne, vnútroštátne a miestne opatrenia. Koordinované opatrenia umožňujú dosiahnuť vysoké ambície v rámci celej EÚ a zároveň zohľadňujú rôzne možnosti usmerňovania členských štátov a umožňujú vyššiu nákladovú efektívnosť prostredníctvom vhodných nástrojov flexibility medzi členskými štátmi a v súvislosti s inými sektorovými právnymi prepismi (nariadenie o spoločnom úsilí).

B. Riešenia

Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?

Možnosť 1 stanovuje ambicióznejší ale jednoduchší cieľ odstraňovania pre sektor LULUCF v každom členskom štáte. Možnosť 2 kombinuje zjednodušené ciele LULUCF s lepšími stimulmi na posilnenie odstraňovania emisií v sektore LULUCF využitím nástroja flexibility v rámci nariadenia o spoločnom úsilí. Možnosť 3 navrhuje proces plánovania a záväzné ciele zamerané na dosiahnutie klimaticky neutrálneho sektora pôdy (LULUCF a poľnohospodárstva) do roku 2035.

Uprednostňovanou možnosťou je skombinovať zjednodušené a ambicióznejšie národné ciele v sektore LULUCF na rok 2030 (ako sa uvádza v možnosti 1.2 alebo v možnosti 2, v závislosti od cieľov nariadenia o spoločnom úsilí) s cieľom v rámci celej EÚ, ktorým je dosiahnutie klimatickej neutrality v kontexte využívania pôdy do roku 2035. Obsahuje aj proces plánovania v súvislosti so zmierňovaním zmeny klímy v kontexte využívania pôdy, národné ciele v oblasti pôdy na rok 2035 (stanovia sa neskôr) a tiež aktualizované požiadavky týkajúce sa monitorovania a nahlasovania.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Respondenti v otvorenej verejnej konzultácii uprednostnili ambicióznejšie ciele v sektore LULUCF, ktoré si želá 45 % z nich (najmä: akademická obec, občania EÚ a MVO). Na druhom mieste boli integrované ciele pre sektor pôdy, ktoré uprednostnilo 40 % respondentov, hlavne zo súkromného sektora. Posilnenie nástroja flexibility v rámci nariadenia o spoločnom úsilí bolo najviac uprednostňovanou možnosťou orgánov verejnej moci.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Ambicióznejšie ciele v sektore LULUCF prinesú okrem klimatickej neutrality v sektore pôdy do roku 2035 aj jednoznačné výhody v oblasti životného prostredia, ako sú vedľajšie prínosy v prípade adaptácie na zmenu klímy, biodiverzity a biohospodárstva, ale aj stimuly pre nové obchodné modely (tzv. uhlíkové poľnohospodárstvo), ktoré pre pôdohospodárov znamenajú dodatočné príjmy. Integrovaným plánovaním v sektore pôdy a zlepšením systémov monitorovania a nahlasovania sa zabezpečí účinnejšia tvorba a vykonávanie politiky.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Podľa modelu Komisie (politický scenár nazývaný aj „scenár MIX“) by sa najambicióznejší cieľ v sektore LULUCF stanovený v posúdení vplyvu (t. j. 310 miliónov ton ekvivalentu CO_2 v roku 2030) mohol dosiahnuť pri nízkej cene uhlíka, ktorá nepresiahne 10 EUR za tonu CO_2.

Aké sú vplyvy na MSP a konkurencieschopnosť?

Táto iniciatíva nebude mať priamy vplyv na MSP v sektore pôdy (t. j. žiadne požiadavky na priame nahlasovanie na úrovni jednotlivých pôdohospodárov). Navrhované ciele budú motiváciou pre vnútroštátne politiky v oblasti zmierňovania zmeny klímy v sektore pôdy a pomôžu zvýšiť dlhodobú konkurencieschopnosť sektorov biohospodárstva (napr. udržateľnejšie získavanie potravín, krmív a biomasy a zvýšená odolnosť voči zmene klímy).

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Zjednodušením pravidiel dodržiavania sa znížia regulačné náklady. Zlepšenie systémov monitorovania a nahlasovania si vyžiada určité náklady, ale výsledkom bude aj efektívnejšie využívanie už financovaných a dostupných dátových súborov a technológií (napr. diaľkové snímanie) a nákladovo efektívnejšie rozhodovanie. Integrované plánovanie pre celý sektor pôdy môže vychádzať z existujúcich národných energetických a klimatických plánov a jeho výsledkom bude súčinnosť politík, napr. súčinnosť s SPP, stratégiou „Z farmy na stôl“, stratégiou lesného hospodárstva a stratégiou biodiverzity. Štátne rozpočty môže ovplyvniť aj obchodovanie s kreditmi LULUCF s možnosťou dodatočných príjmov pre členské štáty, ktoré prekročia svoje ciele.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Navrhované ciele sú v súlade so zmierňovaním dosahov zmeny klímy a kapacitami členských štátov na odstraňovanie uhlíka a mali by zabezpečiť spravodlivý pomer výhod k vynaloženému úsiliu.

Proporcionalita?
Pokiaľ ide o ambicióznejšie klimatické ciele iniciatívy „Fit for 55“ a cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, uprednostňovaná možnosť sa považuje za primeranú.
D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
V právnych predpisoch sa stanoví pravidelné preskúmanie. Zosúladí sa s preskúmaním ostatných právnych predpisov, napríklad v návrhu nariadenia o spoločnom úsilí.